

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

Οι σχέσεις του τουρισμού με τον λαϊκό πολιτισμό και την πρόσληψή του στην Ελλάδα απασχόλησαν την ελληνική λαογραφική βιβλιογραφία ήδη από τη δεκαετία του 1970. Ωστόσο, οι πρώτες εκείνες βιβλιογραφικές δοκιμές δεν είχαν την αναμενόμενη συνέχεια, με αποτέλεσμα αφενός μεν το ζήτημα αυτό να αποτελέσει πεδίο έρευνας άλλων, συγγενών της λαογραφίας, κοινωνικών επιστημών, όπως η εθνολογία και η κοινωνική ανθρωπολογία, αφετέρου δε η ελληνική λαογραφική βιβλιογραφία να μην ακολουθήσει τις ανάλογες εξελίξεις των άλλων διεθνών, ευρωπαϊκών και μη, λαογραφιών που συστηματικά ασχολήθηκαν και ασχολούνται με το θέμα αυτό. Οπωσδήποτε το μετά χείρας τομίδιο δεν σκοπεύει στην κάλυψη αυτού του κενού, που χρειάζεται σειρά ολόκληρη ειδικών μονογραφιών. Φιλοδοξεί όμως να αποτελέσει έναυσμα για την επανεκκίνηση του σχετικού επιστημονικού διαλόγου και από τη σκοπιά της λαογραφίας, δεδομένου ότι ο τουρισμός και οι ποικίλες συνέπειές του αποτελούν θέμα έρευνας για πολλούς και διάφορους κλάδους της επιστήμης στη χώρα μας αλλά και στο εξωτερικό. Από την άλλη πλευρά, η επιλογή του θέματος αυτού ως εναρκτήριου λόγου των μαθημάτων μου στη βαθμίδα του καθηγητή, στο Τμήμα Ιστορίας και Εθνο-

λογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, όπου διδάσκω από το 1992, η κατάληξη δηλαδή της ακαδημαϊκής πορείας μου, έχει τον δικό της συμβολισμό, δεδομένου ότι και η διδακτορική μου διατριβή, η απαρχή της ακαδημαϊκής παρουσίας και δράσης μου, σχετιζόταν εν μέρει με παρόμοια ζητήματα, καθώς εξέταζε την παραδοσιακή θρησκευτική συμπεριφορά των κατοίκων ενός τόπου υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών, τη Σάμο, κατά τη δεκαετία του '90. Θεωρώ ότι η τήρηση των καλών και ουσιαστικών ακαδημαϊκών παραδόσεων αποτελεί καθήκον μας –κατ' εξοχήν δε καθήκον ενός λαογράφου, που εξ ορισμού μελετά την παράδοση– ακόμη κι αν δεν προβλέπεται από τους νόμους που διέπουν τη λειτουργία των ελληνικών ΑΕΙ, οι οποίοι ούτως ή άλλως μεταβάλλονται συνεχώς. Στο πλαίσιο αυτό, ο εναρκτήριος λόγος μπορεί να μην εκφωνείται πλέον πανηγυρικά, αποτελεί όμως δήλωση επιστημονικής ταυτότητας, και είναι, κατά την άποψή μου πάντοτε, χρήσιμο να υπάρχει στους ταραγμένους και ανεργμاتیστους καιρούς μας, όπου οι ταυτότητες συγχέονται και αλληλοπεριχωρούνται, υποκαθιστώντας συχνά το σαφές με το θολό και το αδιευκρίνιστο. Οι σκέψεις μου στρέφονται βεβαίως με ευγνωμοσύνη στους δασκάλους μου, ιδιαίτερα στον ομότιμο καθηγητή Λαογραφίας Μιχαήλ Γ. Μερακλή και στον καθηγητή Λαογραφίας Μηνά Αλ. Αλεξιάδη, για τις κατά καιρούς ευεργεσίες και συμβουλές τους, που ξεπερνούν κατά πολύ τα επίπεδα μιας κοινής μαθητείας και αποτελούν θητεία ζωής κοντά σε ένα υπόδειγμα επιστημονικής δράσης, σκέψης και ήθους απaráμιλλου.

Θερμές είναι και οι ευχαριστίες μου για την οικογένειά μου, η οποία στήριξε και στηρίζει την πολύχρονη και κοπιαστική προσπάθειά μου, με το ενίοτε υψηλό κόστος της, σε κάθε επίπεδο, αλλά και για τους λίγους φίλους, συναδέλφους, ομοτέχνους και συνοδοιπόρους που στάθηκαν όλα αυτά τα χρόνια στο πλευρό μου, σε κοινούς αγώνες και μάχες επιστημονικές, σε στιγμές χαράς και μέρες θλίψεων. Μοιράστηκαν μαζί μου οραματισμούς, σχέδια, απογοητεύσεις και ανατάσεις μιας ολόκληρης ζωής, και αυτό αποτελεί δεσμό ακατάλυτο, στα μέτρα βεβαίως της εφήμερης ανθρωπίνης ύπαρξης. Κλείνω τις λίγες αυτές εισαγωγικές γραμμές με τη βεβαιότητα ότι η επιστήμη της λαογραφίας, που βρίσκεται σε άνοδο και ακμή επιστημονική, θα συνεχίσει και τα επόμενα χρόνια αυτή την πορεία της, κατακτώντας τη θέση που πραγματικά της αρμόζει στο ελληνικό επιστημονικό στερέωμα, όπως ακριβώς την οραματίστηκε ο «πατέρας» της Νικόλας Γ. Πολίτης, και όπως την ανέπτυξαν και τη στερέωσαν οι επίγονοι και διάδοχοί του. Στην πορεία και στην προσπάθεια αυτή ο γράφων έχει στρατευθεί διά βίου, ήδη από τις αρχές της επιστημονικής, ερευνητικής και διδακτικής δραστηριότητάς του, και με το ίδιο πάθος υπόσχεται να συνεχίσει, στον βαθμό που θα του το επιτρέψουν οι ανθρώπινες δυνάμεις του.

M. Γ. Β.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας
Κομοτηνή, Δεκέμβριος 2012